

УДК 330.112

Якимюк О. – ст. гр. БОп-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕКОНОМІЧНА ПРИРОДА ПРИБУТКУ І ЙОГО РОЛЬ В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Науковий керівник: к.е.н., старший викладач Кіляр О.Р.

Розвиток в Україні ринкової економіки суттєво змінив середовище функціонування підприємств, зміст їхньої господарської діяльності. В свою чергу, це докорінно змінило ставлення до прибутку на користь зростання його значення в економіці підприємств та країни. Прибуток виступає не тільки джерелом забезпечення внутрішніх потреб підприємств, але й набуває все більшого значення у формуванні бюджетів та позабюджетних ресурсів. Він є головною рушійною силою ринкової економіки, яка забезпечує інтереси держави, власників та персоналу підприємств.

Дослідженню теоретичних аспектів сутності прибутку та проблеми розробки організації і методики бухгалтерського обліку присвячено чимало робіт вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: Башняніна Г.І., Бланка І.О., Бутинця Ф.Ф., Горелкіна В.Г., Ковальова В.В., Кочерги О.І., Мочерного С.В., Савицької Г.В., Савчука В.П., Сопка В.В., Сук Л.К., Шеремета А.Д., та ін.

В економічній літературі зустрічаються різні підходи до визначення категорії прибутку. У різні часи вчені-економісти намагалися поєднати поняття економічного та бухгалтерського прибутку. Як показали результати дослідження, між цими трактуванням прибутку спостерігаються значні розходження. У бухгалтерському обліку прибуток трактується максимально конкретно, як різниця між доходами та витратами. А в економіці, існує достатньо велика кількість концепцій прибутку, в яких він визначається по-різному. Така велика кількість підходів до розуміння прибутку призводить до ряду труднощів. Наприклад, якщо дотримуватися економічного підходу, то необхідно проводити достатньо трудомісткі додаткові розрахунки. Усе це приводить до того, що отриману величину економічного прибутку стає достатньо важко перевірити на достовірність, що, в свою чергу, призводить до різного роду зловживань.

Ринкові умови функціонування підприємств по новому ставлять питання до процесу управління формуванням прибутку. Особливо актуальне це питання для підприємств, на яких спостерігається тенденція до зниження рентабельності. Ці обставини вимагають нових підходів до управління фінансовим результатом підприємств. Успішне функціонування системи управління прибутком визначається якістю інформаційного забезпечення. Важливу роль у наданні оперативної облікової інформації відіграє подальше удосконалення бухгалтерського обліку як функції управління. Із впровадженням національних П(С)БО зроблено значний крок до формування законодавчої бази бухгалтерського обліку й удосконалення його основних принципів.

Отже, показники фінансових результатів характеризують абсолютну ефективність господарювання підприємства. Найважливішим серед них є прибуток, який в умовах ринкової економіки складає основу економічного розвитку підприємства. Зростання прибутку створює фінансову базу для самофінансування, розширеного виробництва, розв'язання соціальних проблем. За рахунок прибутку також виконується частина зобов'язань підприємства. Таким чином, показники прибутку стають найважливішими для оцінки виробничої та фінансової діяльності підприємства.